

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilv. és egyéb felszólítások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petitsor területe 12 fillér.
Bélyegdí, minden beiktatás után 60 fillér.

Nyit ér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nenkülömben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Hitefelezeti tanítók állami segélyezése.

A községi és felekezeti tanítók fizetésének rendezése tárgyában alkotott 26 törvény-cikk immár a végrehajtás stádiumába lépett. — Az államsegélyek engedélyezése iránt benyújtandó kérvények határideje ugyanis folyó év szeptember hó 25-én lejárt. Mindazon iskolafentartó hitközségek tehát, melyek ezen határidőhöz kötött jogosultságuknak érvényt szerezni elmulasztottak, kötelezve vannak tanítóik minimális fizetését nemcsak biztosítani, hanem a 300 frtig kiegészített fizetést a 26. törvény-cikk vonatkozó szakasza értelmében részökre pontosan ki is szolgáltatni. A legtöbb iskolafentartó hitközség, természetesen a törvény által biztosított eme kedvezményt sietett igénybe venni. Legalább ezt igazolja a kir. tanfelügyelőséghez a napokban érkezett kérvények óriási halmaza. A kérvények szabályszerű felszerelése, mondhatni, sok nehézséggel van összekötve. A kétféle költségvetés olyatén kiállítására, hogy abból az államsegély mérve szembeszökően kitűnjék, nem esekély feladatot képez. Itt tekintetbe kell vennünk ugyanis azt a körülményt, mely az illetékes körök figyelmét annak idején teljesen kikerülte, hogy az iskolafentartó hitközségek nagyobb része a szabályszerű költségvetések ugyalaki, mint tárgyi kiállításának vajmi esekély fogalmával bír. Ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a közbeeső intézkedések a felülvizsgálást eszközölő közegekre valóban ólomsúlyként nehezdedtek, s hogy a célravezető eljárás sikere sok esetben zátonyra került.

A kérvényező hitközségek egy része megelégedett a 300 frtnyi minimális fizetés kérelmezésével, jelentékeny perzentje az iskolafentartó hitközségeknek azonban a 400 frtra való kiegészítés mellett foglalt állást. Ez utóbbiaknak a tanügy munkásairól alkotott középkori felfogását, úgy látszik, a haladó kor szelleme, a „fin de siècle” fejlesztő és gyújtó hatása gyökeresen

megváltoztatta. Elvégre tudatára ébredt a társadalom jóra való része annak, hogy a tanügy munkásai, kik a társadalmi érdekért vívott harc nagy küzdelmében kiváló szerepet játszanak, megérdemlik, miszerint anyagi helyzetük rendezése lassan bár, de fokozatosan a végleges és méltányos megállapodás stádiumába kerüljön. — Egy főlötte nagy nehézség van azonban, mely az államsegély kieszközölését sok iskolánál majdnem lehetetlenné teszi. A törvény ugyanis az államsegély engedélyezését oklevél birtokához köti. — Pedig épen a nem képesített tanítóval bíró iskolák közül vannak a legtöbbben rászorulva az állami támogatás igénybe vételére. A kérvényező hitközségeknek tehát csak igen elenyésző kisebbsége mellélkelheti az oklevelet kérvényéhez.

Száz vagy épen kétszáz frtos tanítói állomásra okleveles tanító nem jelentkezik.

A törvény pedig minden kétséget kizárólag, megkívánja az oklevél bemutatását. Az állam ugyanis csak a törvényszerű képesítéssel bíró tanítókat tekinti jogosult tanítóknak.

Miután tehát itt a törvény végrehajtásánál nagy fenakadást okozó nehézség támadt, melyre a törvény alkotói annak idején nem gondoltak, okvetlenül szükséges oly módzatok iránt megállapodásra jutni, melyek segélyével ezen törvény végrehajtása az egész vonalon keresztülvihető. Véleményünk szerint az államnak a törvény értelmében a nem képesített tanerőkkel ellátott hitefelezeti iskolákat is kötelessége segélyezni. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha az állam a nem képesített tanítókkal bíró iskolák segélyezését is elvben kimondja, azonban az évi segély kiutalványozását az oklevél bemutatásától teszi függővé. Ily módon a törvény végrehajtása elé gördülő nehézségek el lesznek hártva s e mellett egy végeredményében igen nagy fontosságú, a közvélemény által melegen óhajtott cél nyer kedvező megoldást. Az iskolafentartó hitközségek ugyanis

a törvény nyomásának engedve, kénytelenek lesznek nem képesített tanítókat elbocsátani.

A nem képesített tanítók tömeges elbocsátása megfogja tisztítani a népiskola kezdetleges, hol pedig elavult tanítási módszerekkel telített levegőjét. Igaz ugyan, hogy a 300 frtra emelt fizetés sem igen esábitó az okleveles tanítókra nézve, s valami rendkívüli fényes tanügyi eredményt azért nem is igen várhatunk e törvény végrehajtásától. Tudjuk azonban jól, hogy ez csak első lépés ezen a téren s a mennyiben megvagyunk győződve arról, hogy a tanügyi kormány komoly szándékát képezi a tanítók anyagi helyzetének fokozatos javítása, egyelőre meg kell elégednünk ezen a törvény által biztosított esekély eredménnyel is, mely látszólag semminek tűnik fel, azonban alapjában véve határozottan a javulás kedvező jele.

Eötvös Loránd báró közoktatásügyi miniszter már is tervbe vette az állami iskolai tanítók törzsfizetésének 500 frtra való emelését. Ezen nagy fontosságú lépés bizonyára maga után fogja vonni a felekezeti tanítók fizetésének hasonló alapon való fokozatos kiegészítését.

Legalább a paritás elvénél fogva is igen kívánatos, hogy a felekezeti tanítók is hasonló elbánásban részesüljenek. Egyforma kvalifikáció mellett egyforma működési kört töltenek be a különböző jellegű iskoláknál alkalmazott tanítók, illő tehát, hogy honfoglaló munkásságuknak a jutalma is egyforma legyen.

Vármegyei közgyűlés,

A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges, törvény és szabályrendeletileg megállapított rendes őszi vármegyei közgyűlés határidejűl, főispán ur ő méltóságával egyetértőleg, a folyó évi október 26-ik és következő napjának d. e. 9 órája Rimaszombat városába tüzetik ki.

Midőn erről a közönség ezennel értesítettik és a vármegyei bizottság tagjai személyesen megjelenésre hiva-

T Á R C Z A.

Vallomás.

— Irta: KÓBOR TAMÁS. * —

Ó nagyságos asszonyom — ha tudná! Ha képzelné! Ugy-e bár, nem tudja és nem is képzei, mit éreztem, midőn ismét ott ültem az önök verandáján? Emlékszik-e egyáltalán, hogy valamikor ott laktak a városligeti fasor egy villájában, messze a Nagy János-utca felé nyúló kerttel, s hogy annak a villának volt egy svájcziasan faragott verandája s ezen a verandán minden délután háromtól négy óráig ott ültem én, ön, a kis öcsese, és a kis huga? Emlékszik-e egyáltalán én reám? Csodálatos, olyan nagy dolog volt ez az én életemben, az önében még csak annyi sem, mint egy esős időben tönkrement csipkeszegély battiste-ruhája alján.

Ó asszonyom — ez a csipkeszegély! Vajjon mi lett belőle? Arra sem emlékszik? A kedves, fehér csipkeszegély makrancoskodott s valamiképpen felhajlott s látni engedett egy parányi sávot az ön harisnyájából. Ön újságot olvasott s nem látta azt a tűzbe boruló két tizenhat éves szemet, mely féltékeny és mégis vakmerően odatapadt a harisnyatörödékre, de talán érezte e pillantás hevéit vagy a szemérmes leányok telepáciájával megsejtette és keze egy mozdulatával pirulva simította ismét le azt a csipkeszegélyt. Aztán nyugodtan tovább olvasta az újságot, én pedig megrendültem egész valómban, mint a tetten kapott tolvaj, és dadogva, szórakozottan magyaráztam tovább kis öcsésének, kis hugának a subjonctif használatát.

Ó asszonyom, akkoriban ön sokszor dicsérte az én francia grammatikai tudományomat. Csodálkozott rajta, hogy ilyen fiatal koromban hogy tehettem szert akkora ismeretre. Mert önnek természetes volt, hogy az én lelkemet teljesen a grammatika és egyéb iskolai tantárgy tölti be. Mert ön teljes három esztendővel idősebb volt, mint én s annyira gyerekeknek, még pedig szolgagyerekeknek nézett, hogy nem restelte az én jelenlétben derekát befűzni. Én Istenem, egy kopott ruhás, lyukaszipós

gyerekember az első, reménytelen szerelem kinjával a lelkében — milyen képmutató! Egy arczimon sem rándult meg soha, egy sóhajítás nem szabadult ki belőlem, kétségbeesetten, szemlehuynva vettem magam a korrepetálás örvényébe, és közömbös arczal, mélyen lealázott lélekkel vettem át az ön fehér kezéből a fehér borítékot, melybe az én tíz frtnyi havi bérem volt takarva.

Legyen ön áldva, hogy tüneményes, úde ifjúságával boldogtalanná tett két esztendőre. Hogy első szerelmem nem léha játék, nem éretlen gyermekszerelem, hanem valóságos szívorsvasztó, életedző, boldogtalan szerelem volt. Köszönöm önnek asszonyom, hogy olyan fen-sőségesnek érezte magát velem szemben, mint nagyvilági hölgy a szegény korrepetitorral, mint tizenkilenc esztendő eladó leány a zöld gymnázistával szemben. — A tisztalást, a lemondást és passiv ellenállást az élet játszi ostoresapásai ellen öntől tanultam meg. Atláttam rögtön, hogy három esztendővel későbbben születni, mint ön, a leggyógyíthatatlanabb szerencsétlenség, a mely embert érhet, hogy vihetem annyira, mint az élet legnagyobb heroszai, hogy kivivhatom magamnak Dárius kincsét és Shakespeare halhatatlanságát, de nincs az az örökkévalóság, melyből azt a három esztendőt pótolni lehetne.

Szépséges asszonyom, a vakáció beállott, az ön kis öcsese megbukott s engem elbocsátottak. Nagyon barát-ságosak voltak hozzám, és ön épen elmenőfélben, oda nyújtotta nekem keztyűs jobbát és férfias erővel szoritotta meg az enyémet. Én úgy mentem el, a hogy az elbocsátott házitánítóknak elmenni szoktak, akadt más kondíció is, le is tettem jelesen az érettségit, ön pedig — eltűnt örökre, sohasem láttam azóta, nem is fogom többé látni.

Az a kézsorítás most is benne rejlik a tenyeremben. A régi verandán ülve, szép asszony kezét csókolva, itt érzem, hogy lüktet a véremben, elsimul a tenyeremen a bőr alatt, mint valami lepréslét rózsaszírom a könyv két lapja között. Azóta nagyon, de nagyon kijózanodtam. Járok mindennap a borbélyhoz, unott arczal rovom végig a boulevardokat, minden mélyebb impresszió nélkül udvarlok leányoknak, asszonyoknak s azt sem mondhatom, hogy ez az unalmas, száraz külső titkos sebeket takar. El tudom gondolni egész hideg vérell, hogy ön egy esztendővel az után a kézsorítás után férjhez ment valami bácskai földbirtokoshoz, s mint hallok, van már

egy tíz esztendő fia, akinek szintén korrepetitora van. Azt is hallok, hogy ön a környék legszebb és leggömbölyűbb asszonya, hogy a férje egy esppet sem féltékeny önre, éppen gömbölyűségénél és az ezzel járó lustaságánál fogva. — Lehet, hogy a fővárosba jövet, gyakran találkoztam önnel az utcán, talán ugyanazon a lívonaton mentünk, talán át is engedtem önnek a helyemet és nem ismertem meg. Mert tisztán emlékszem az ön karesu ifjúságára, az ön nedves, fekete tekintetere, kedves gömbölyű állára, látom az ön kicsi, szoborszerű kebleit a lányias keskeny fűző alatt emelkedni, de az ön gömbölyű menyecske-szépsége hidegen hagyna, ha tudnám is, hogy önnel állok szemben.

Mikor azonban a régi verandán ültem s velem szemben egy feketeszemű, eleven, karesu asszony a kerti széken, a mikor hallottam az ő kacagását és láttam azt, (a mi magában véve nagyon természetes is), hogy engem egészen férfi-számba vesz, akkor fájó elkeseredéssel gondoltam önre és átkoztam azt a kis hirdetést, melynek révén én az önök tisztelt házában a korrepetitori állást elnyertem. A legvéresebb igazságtalanságnak véltem, hogy nyomoruságos három esztendő korkülönbség bennünket örökre elválaszthatott, mert éreztem és érzem most is, hogy mi tulajdonképpen egymásnak születtünk és csak a gondviselésnek egy végtetes tollhíbjája következtében tévesztettük el egymást. Én Istenem, ha elgondolom, hogy ez a most velem szemben ülő asszony öt esztendővel idősebb nálam és nekem mégis mennyi fölénym van vele szemben, mennyivel idősebbnek érzem magamat nála, akkor kedvem volna átkozni azt a természeti ostobaságot, hogy tizenkilenc esztendő körül három év különbség sokkal több, mint harmincz esztendő körül.

Asszonyom, ha ennyire mentem vallomásaimmal, engedje, hogy teljesen meggyónjak. Vétkeztem ön ellen, — vagy legalább kedves férje ellen. Az én grammatikai ifjúságom azon a verandán újra kinyílt, de már férfiszívben. Megragadtam szép háziasszonyom kezét és esókoltam szenvedélylyel és rebegtem kétségbeesett, dadogó szavakat szerelemről, boldogságról és boldogtalanságról, átengedve magamat annak az örült hallucinációknak, hogy ön az, kinek a kezét csókolom, s kinek szenvedélyes szavaim szólnak. Az a szép asszony hangosan felkaczagott és azt indítványozta, hogy ne bolondozzam.

*) Aszfalt ezimű könyvből. Az Athenaeum kiadása. Ára 1 frt 80 krajczár.

falból tisztelettel felkértem, egyidejűleg köztudomásra hozatik, hogy ez alkalommal, a leköszönés és elintézés kiválóbb tárgyait: a leköszönés folytán fűresedésbe jött alpeztárnoki tisztai állásnak választás utáni törvényszerű betöltése, — az 1895-ik évi vármegyei költségvetés megállapítása, — az 1895-ik évi virilis bizottsági tagok névjegyzékének bemutatása, — a jövő évben szükséges vármegyei pótdók mennyiségének és a vármegyei utadó százalékának megállapítása, — valamint az utiköltség előirányzat tárgyalása, — a vármegyei járásközpontok, a járásbírók székelyeivel megegyezően leendő megállapítása tárgyában újabb intézett kir. belügyminiszteri rendelet és erre vonatkozólag a kiküldött bizottság véleményének tárgyalása, — valamint a törvény 46. §-a értelmében a tárgyszerűen szabályszerűen kihirdetendő egyéb közérdeklő ügyek fogják képezni.

Rimaszombat, 1894. évi szeptember hó 27-én.

Bornemisza, s. k. alispán.

A sárospataki főiskola pusztulása.

Mély megdöbbenéssel vesszük a leverő hírt, hogy a sárospataki ev. ref. főiskola épülete folyó szeptember 30-án délután a tűzvész martaléka lett. Számokban nem igen lehet ugyan még meghatározni a kárt, melyet a pusztító lángok okoztak, de ha a monumentális épületnek csak tetőzete pusztult el, akkor is sok ezer forintra fog rugni helyreállítása. Pedig az eddigi tudósításokból ítélve, a kár még sokkal nagyobb.

A csapást lehetetlen felekezeti érdekből ítélni meg. A sárospataki ev. ref. collegium évszázadok óta a magyar nemzeti kultúra egy hatalmas, életerős, virágzó oázisa, melynek berkeiben a tudományoknak, a humanitárius bölcselkedésnek, az emberszeretnek s legkivált az erős, megingathatatlan magyar nemzeti szellemnek nevelnek buzgó apostolokat. Ezen határozott irányra révén a sárospataki főiskola szellemének hatása szerteárad egész hazánkra; s ez édes hazának lelke bizonyára részvétre ér, midőn arról van szó, hogy a magyar művészetnek felszentelt csarnokait újra kell építeni. E csarnokokban szitták magokba Kossuth, a Szemerék, Tompa, a Vavak azokat az ideákat, a melyekért folytatott küzdelmeik között a magyar nemzet legszentebb vágyait segítették megvalósítani. A nemzet babérral övezte a dícsők homlokát, melynek fényében a sárospataki alma mater kisugárzó szelleme ragyog.

Csak a részvét az, a mi szíveinket eltölti, mert kétségbeesésre, hisszük, hogy semmi ok sines. A magyar nemzet, melynek minden osztályában vannak a sárospataki iskola neveltjei, bizonyára egész lelkesedésével fog megmozdulni, hogy az elhamvadtt Phoenix-et új, szebb, erősebb életre varázsolja. Nem szabad ez iskolát saját — különben is tulságosan igénybevett anyagi erejére hagynunk. Nekünk, a magyar nemzeti társadalomnak kell összeállanunk és lelkünk melegével, összekaporgatott filléreinkkel megaranyoznunk a fekete korommal sötét falakat, melyek között a hitnek és tudásnak forrásaiból merítettünk!

Mielőtt a leégett iskola fentartó testületétől az adakozásra felhívó kiáltvány megjelenik, máris kinyilatkoztatjuk, hogy a fényes multu főiskola épületének és felszerelésének rekonstruálására szánt adományokat készségesen fogad el lapunk szerkesztősége is, és haladéktalanul rendeltetése helyére juttatja.

— Asszonyom, válaszoltam neki, nem bolondozom, csak bolondulok. A mit most önnek mondtam, nem önnek szólt, hanem egy fiatal leánynak, a ki tizenöt esztendővel ezelőtt ezen a helyen ült.

Vajjon, ha ön valóságban itt ült volna velem a verandán, ha hallotta volna szerelmem vallomását, kacagott volna-e? Vajjon, ha ön valóságban itt ült volna velem a verandán, elmondtam volna-e önnek, a mit tréfa színében elmondottam?

Ó nem, nem hiszem! Mert ön meggömbölyödött azóta, meglustult érzékei nem fogékonyak az ilyen izgalmas iránt és én nem ismertem volna fel önben az én szerelmem tárgyát. A férje boldog, asszonyom, mert boldog tanuja volt formái örvendetes gyarapodásának, és boldog szerelmes volnék én is, ha az én karjaimban hízott volna meg. De átmenet nélkül a mult ideális karsuságából egy gömbölyű valóra ébredni — megbocsát, asszonyom, — ez kész kiábrándulás!

*

Egy kicsi, harmadrendű vendéglő sarokasztalán hajtom a tenyerembe fejemet s nézem, nézem a zuhogó záport, mely idő bekergetett. A ragyogó, kacagó verandái délutánra ily záporos, náthás köcsmai este. C'est la vie. Elgondolom, hogy milyen különös, rejtelmes folyamat dolgozott világ kezdetétől fogva a tizenkilencedik század utolsóelőtti tizedéig azon, hogy én az önkécses családjában egy korrepetitóri állást elnyerhessek. Szükség volt hozzá, hogy Ádámotól kezdve az ön ösei ugy házasodjanak, a hogy házasodtak, hogy a keresztes háborúk idejében élt egyik öse éppen azt a leányt vegye feleségül, a kit éppen elvett, hogy a tizenkilencedik század vége felé élhessen az ön öcsese, a kinek éppen akkor tonitóra volt szüksége. S elgondolom, hogy ebben a világ-historiai folyamatban milyen könnyen eshetett volna meg, hogy ön, tisztelt asszonyom, három esztendővel később születik, mint én, és akkor talán nem ölnék itt záporos, méla kedvvel a nyomorult köcsömében, hanem valahol egy barátságos szobában, melyet otthonnak neveznék és mellettem ön és az ön gyermekei, a mi gyermekeink és — és, én Istenem, elvállalja-e a felelősséget azért, hogy azok a gyermekek, a kik akkor éltek volna, nem fogják soha meglátni a napvilágot?

Mint Szeged pusztulása után a királyi szó, oly lekesítőleg hisszük mi is a sárospataki alma materre nézve, hogy a magyar nemzeti lelkesedés erejéből új életre fog virradni és bizonyára szebb, fényesebb lesz, mint azelőtt volt!

Adja Isten!

Az új- vagy Jankó-zongora.

A közönséges zongora technikájának tovább vitele ma már ugyszólván teljesen lehetetlen, a mennyiben a híres zeneszerzők Liszt, Chopin, Schumann, Rubinstein stb. ugy is átlépték a határt, a mennyiben szélesebb, nagyobb fogásokat használnak, mint a minők játszására az ember általában véve képes volna s így már ezeket a kis kézzel megáldottak nem is élvezhetik, melyekben pedig nem ritkán a zeneirodalom gyöngyei, remekei foglaltatnak. Schmitt János bécsi conservatoriumi tanár egy művében már említést tesz ezen nehéz játékról s azt mondja: hogy talán akad oly találékony fej, a ki a billentyűket közelebb hozva egymáshoz, a kéznek játékát megkönnyíti.

Ennek a tanárnak volt tanítványa Jankó Pál tatai (Győrmege) születésű, magas műveltségű magyar ifju, ki mint kitünő matematikus a műegyetemnek hallgatása mellett a zene-conservatoriumba is beiratkozott. Itt szorgalmának bálmalatba ejtő jelét adta, tanárai kivétel nélkül legnagyobb elismeréssel szóltak felőle, valamint a legelső díjakat is ő nyerte el.

Sok bajt okoztak azonban neki esontos és rövid ujjai, melyekkel széles fogású darabokat alig bírt játszani, s hogy ezen is segítsen, egy feszítő készüléket használt, mellyel ujjait feszítette, tágitgatta minden szabad idejében pl. olvasás, evés stb. alatt. Azt mondja tanárja, hogy Demosthenes hozzá képest csak iskolás gyermek lehetett.

Jankó is mindig azt akarta játszani, a mit nem tudott, t. i. a nagy fogású darabokat; ezek bilencesltek le őt. Egy alkalommal ilyen darabokkal kívánta magát a közönségnek bemutatni, a mikor is a zenekritikusok nem valami hízelgően nyilatkoztak róla; azt mondva: hogy Jankó ur értelemmel játszik ugyan, de kétes tisztasággal. Ez az ítélet annyira hatott lelkére, hogy ott hagyta Bécsét és elment Berlinbe a doktoratust megszerezni. Itt tartózkodása alkalmával folyton az a gondolat bántotta, hogy nem lehetett művészsze. Hirtelen megvillant agyában egy eszme s azt gondolta, hogy: ha a hegy nem megy el Mohamedhez, kénytelen Mohamed a hegyhez mennie, más szóval, ha ujjai nem alkalmazkodtak a zongorához, alkalmazkodjék most már a zongora az ujjakhoz. El tehát ezzel a Sisyphusi munkával — ugymond — a folytonos kísérletezésnek, a kezeknek a zongorához való alakításával, s kövessük inkább új elvünket t. i. a zongorának az ujjakhoz való módosítását.

Sok éjjeli és nappali gondolkodásának eredményeként megszületett a zongora billentyűzetének új alakja. Legelsőben is szeretett tanárjával közölte tervét, ki eleinte kétkedett ugyan, de Jankó kedvét elvonnai nem akarván, buzdította kitartásra nagy reformtörökvésében. — Ujjal erővel kezdett ismét munkához. Gr. Eszterházy alkalmazottai között — kinél atyja jószágigazgató volt — találkozott egy élelmes asztalos, a kivel Jankó új hangszerét nagygyűben jó-rosszul összetakolta, a mely eleinte gyermekjátékhoz hasonlított; de azért bizonyos zenei alakzatot már mégis ki lehetett rajta találni pl. a chromatikus scala fel- és le-cusamlását stb. Bemutatva ezt tanárának, együttessen kerestek vállalkozót a találmány tökéletes előállítására.

Az első hangszer egy harmonium volt, melyet Kotykiewicz zongora gyáros Tatára neki elküldött. Mily nagy lehetett Jankó öröme az új hangszer láttára, elképzelhető. De a nehéz, hetekig tartó fáradságos munka még csak most kezdődött, mert hátra volt még a helyes újrendnek megállapítása. Ezen munkája közben nem egyszer kellett a város közönségétől hallania — mely azonban most büszkén vallja fiának — hogy fényes jövőjét, kilátásait tönkre teszi, egy ilyen bolondosan épült hangszer miatt, melyen még az „Oh du lieber Augustin“-t sem tudja játszani.

Kitartó munkássága meghozta a maga gyümölcsét, egyik darabot a másik után tanulta be, úgy, hogy már egy év múlva 1886. márczius 24-én tartotta legelső concertjét Bécsben a következő műsor mellett:

Bach: Orgona fuga.
Brahms: G.-moll. Rapsodia.
Chopin: B.-moll. Sonate és Etüden.
Liszt: Erkönyg, Vándor, Fónódal.
Székely: Magyar Rapsodia.
Wagner: Nászinduló Taanhäuserből.

Jankó: Nüila keringő, az új zongorára alkalmazva.

Tehát látjuk, hogy nagyszerűen oldotta meg feladatát Jankó. Nem sokára eljött hazánkba is bemutatni zongoráját, így Sopronban az „Irodalmi és Művészeti kör“-ben tartotta előadásait, hol szintén szerencsémre szemlélője lehettem találmányának. A hatás leirhatatlan volt, a mint a méhek a megbolygatott kast, úgy vette körül az érdeklődő közönség Jankó zongoráját.

Azt hihetné az ember, hogy Jankó zongorája az eredmények után hamarosan el fog terjedni, sajnos, hogy ebben csalódnunk kell, és pedig azért, mert azt először meg kellene tanulni; és a mi pedig fáradsággal jár, az ellen rendszeren szabadkozunk. Sőt sokan ellenszenvvel viseltetnek minden újítás iránt, ezeket Lessing, a híres német költő következőleg ostorozza: Midőn Pythagoras új tantételét kitalálta egy Hekatombát (100 ökröt) áldozott az Isteneknek, azóta aztán fél minden ökr, ha egy igazságot kitalálnak.

Külföldön, különösen Németországban nagyon tudják méltányolni e találmányt, nem is késtek soká annak a conservatoriumokba való bevezetésével, így pl. bevezetett már a berlini: Seharwenka- és Stern-féle, továbbá bécsi, lipcei, drezdai leghíresebb conservatoriumokban, a mely gyors terjedés csak kiváló nagy előnyeinek tulajdonítható.

Előnye e zongorának legelsőben az, hogy beszerzése ezéjából nem kell a régitől megválni, hanem billentyűzete beilleszthető bármely zongorába, (mi 150—200 forint költséggel jár.)

A többi előnyök a tanuláznál tűnnek ki különösen. Az újrend mind a 12 scálában ugyanaz; bármely akkord vagy hangalakzat, minden scálában egy és ugyanazon

újrenddel játszik; különösen feltűnő a dur és moll, valamint a chromatikai-scalák terz- és sext-ekben való melete; a nagy akkordok játszhatósága, pl. egy kis női kéz kényelmesen játszhat 10 hangközökkel, egy nagy kéz elérhet két oktávát, s így a legkisebb gyermek kéz 4—5 éves korban megerősítés nélkül játszhat oktávákban, a mi kiváló előny; ugrások e szerint alig vannak, ha vannak, azok a legnagyobb biztonsággal játszhatók; a kéz mindig természet- helyzetben lehet; a transponálás igen egyszerű, csak más billentyűn kell a darabot elkezdni, (az igaz, hogy gyakorlottság kívántatik ehhez, mert ilyenkor nem igen lehet a billentyűzetre nézni. E transponálás a közönséges zongorán ki nem vehető.) Vannak bizonyos hatások alakzatok, melyek csak a Jankó zongorán vihetők ki, pl. a chromatikus scálának Glissando játéka; a chromatikus terz-, sext- és akkord-futam A hüvelyk-ujj bármikor kényelmesen válthat, s ennek következménye a „Prima vista“ játék elérhetősége. Minden billentyű egyforma alakú és egy síkban fekszik, tehát nem áll elő az a nehézkés beékelés két fekete billentyű közé. A két kéz akadály nélkül játszhat egymás mellett.

Ezekből következik, hogy a tananyagának csak $\frac{1}{12}$ részét kell elsajátítani, miután csak 1 hangnemből kell tanulni és a többi ugyanolyan; így tehát az időmegtakarítás is roppant nagy, lehet mondani $\frac{2}{3}$ -át megnyerjük az új zongora tanulása által. Pl. 9—10 évi tanulmányt $2\frac{1}{2}$ —3 év alatt sajátíthatunk el kiváló szorgalommal. Még felnőtteknek is érdemes ezen általánásra rá szólni magukat, a kik már a régi zongorát művelték, miután fél év alatt az új Jankó-zongorán is úgy fognak játszani tudni, mint a régim már tudtak, sőt a tovább haladás sokkal nagyobb és szembetűnőbb leendő.

Miután ezen elmondottakról magam tényleg már meggyőződtem, mert egy éve már, hogy a Jankó-zongorát művelem, befejezem ezikkemet avval a kívánsággal, hogy a szülőök, a kik lelkükön hordják gyermekeik nevelését, ne kinózzák soká a régi zongora fűrészt, alig megtanulható dolgaival, melyek lelkiismeretes és szorgalmas gyakorlás mellett sokféle göcsös betegségek szülőökai lehetnek, hanem kövessék azt, a mely jó és észszerű. Mert bizonyos, a ki az új zongorán egyszer megtanult, a régim többé soha nem fog játszani, felismerve az új zongora előnyeit.*)

Kapó Gyula.

*) A ki pedig e tekintetben még bővebb tájékozást kíván, szerezze meg „Eine neue Claviatur von Paul von Jankó.“ Kapható I firt 20 krért Bécsben, Alexander Rose zenemű kereskedésében I Körnterring 11. sz. Szíves megkeresésekre magam is készséggel szolgálak felvilágosítással.

Hirek és vegyesek.

Felhívás előfizetésre! A folyó év harmadik negyedének lejártával tisztelettel kérjük fel lapunk barátait és előfizetőit, hogy hátralékos előfizetési díjaikat beküldeni, esetleg előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, nehogy lapunk expedálásában fennakadás történjék.

Tisztelettel

Rimaszombat, 1894. október 1.

a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala.

Fejedelmi vendégek Gömörben. Koburg Fülöp herceg mult hó 20-án Dr. Braun udvari tanácsos társaságában Pusztamezőre érkezett. Rövid pihenés után „Kamzieska“ nevű vadászterületre ment, hol szarvasokra vadászott. A szerencse nagyon kedvezett a fenséges vadásznak, mert két szép tizenkettes szarvast ejtett el. Másnap reggel Pohorellára jött, honnan délután 2 órakor „Klatná“ra hajtatott. Itt nagyobb és több napig tartó vadászatokat rendeznek. Ő fensége gyermekei: Lipót herceg és Dóra hercegné asszony szintén Pohorellán időznek s majdnem mindennap kirándulnak. A fiatal herceg igen csinos, erős testalkatu és szépen kifejlett fiatal ember. Jelenleg 17 éves. A hercegné asszony már sokkal gyengébb növésű, de arczban ép oly csinos mint fenséges bátyja. A mult hó 26-ára várták oda fenséges anyjukat: Lujza hercegné asszonyt. — A herceg körülbelül egy hónapot tölt gömörmegei fenyvesei között, e hó végén pedig medvevadászatot rendez, melyre több fejedelmi vendéget is vár.

Lelekészválasztás. A borsodmegei S.-Vámoson a mult héten tartották meg az ev. ref. egyház hívei a lelekészválasztást, melyből győztesen a Simon István harcazi ref. lelkész neve került elő. Borsodmegei lapokban sok mindenféle visszaélésről olvasunk, a mi állítólag e választásnál a Simon érdekében elkövetett, de mi, kik ugy ismerjük a harcazi papot, mint magasabb erkölcsi fokon álló, hivatását ismerő lelkészt, ki sem saját, sem mások érdekében nem akar s nem tud erkölcstelen uton előnyökhöz jutni. — hajlandók vagyunk azokat a híreket a választással járó szokásos izgalmaknak róni fel; ezt látszik igazolni az is, hogy Simon 200 szavazata ellenében ellenfele csak mintegy 70 szavazatot kapott. Egyéb iránt a S.-vamosiak lokalpatriotizmusa megnyugodhatik, mert Simon Istvánban derék elődjének méltó utódát fogják lelkészül nyerni.

Viraghullás. Kemenczky Kálmán miskolci tanárt és nejét sz. Szabó Erzsébet urnót súlyos csapás érte; a mult esütörtökön vesztették el 7 éves gyönyörű leánykájukat Gizikét, kinek ellunytán Rimaszombatban lakó nagymamája özv. dr. Szabó Mihályné és nagyszámú rokonság kesereg — Legyen áldott a korán elköltözött kedves kis anygal emléke!

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Erhart Henrik nyelv- és történettudományi szakra képesített okl. polgári iskolai tanítót a dobsinai állami polgári iskolához a XI-ik fizetési osztályba nevezte ki.

Október 6-ika. A 45 év előtti gyásznap évfordulóján főgymnáziumunk Tompa-köre nyilvános ülést tart, mely alkalommal dr. Veres Samu, a kör elnöke, megnyitó

beszédet mond. Korszós Zoltán ifj. elnök a nap jelentőségéről elmélkedik, Sramkó Loránd és ifj. Törköly József pedig szavalni fognak. A kör e nyilvános ülése a gymn. torna-csarnokban szombaton délután 3 órakor kezdődik, melyre vendégeik a szülőket s az ifjuság barátait szívesen látja a kör tisztjára.

Dalestély. Dalárdánk elhatározta, hogy a nemsokára beálló tél folyamata alatt havonként két ízben a „Róza“ nagytermében 30 kros belépti-díj mellett dalestélyeket rendez. Az első ezek közül *e hó 7-én, vasárnap este* lesz, mely alkalommal a következő darabokat fogja előadni: 1. Magyar király-induló. 2. Suhog a szél Kovarcz-tól. 3. Lengyelke. 4. Népdalok Váry Jánostól. 5. A beteg leány Egressy Bénitól. 6. A faluban utcahosszat, népdal egyveleg. 7. Országos borsdál. 8. Nines eserepes tanyám. A dalárda szereplése után, mely másfél óránál alig vesz több időt igénybe, az élénkebb vérmérsékletű ifjuság bizonyára tánczra fog perdálni, mi annyival inkább óhajtható volna, hogy a dalárda révén ezental havonként kétszer lenne alkalma közönségünknek oly nemes élvezetekben részt venni, melyek aránylag igen esékely összegbe kerülnek s mégis az igényeknek megfelelő szórakozást nyújtanak. — A tél folyamata alatt mindössze 4—5 dalestélyt rendez dalárdánk s ezeknek egyikén a rendkívül mulattató vartyogi nagy dalnokversenyt is elő fogja adni, de természetesen a nagy gondot és fáradságot igénylő dalmű betanulására csak abban az esetben vállalkozhatik, ha közönségünk részéről törekvései méltánylásra találjanak. — Azt hisszük, hogy koszorozott dalárdánk közönségünk osztatlan rokonszenvét eddigi sikerei után is már kiérdemelte, minek folytán jelzett terveit is siker fogja koronázni.

Katonai hírek. A helyben állomásozó tízezered orvos-főnöke Dr. Lederer Alfréd ezredorvos, mint már megírtuk, a prágai egyetemre vezényeltetett. A távozó ezredorvos tiszteletére mult szerdán este búcsú-bankettet rendeztek tisztársai, kik rendkívül kedvelték rokonszenves orvosukat. A vacsoránál Rosenauer József ezredparancsnok emelkedett szellemű tószóban fejezte ki a maga és a tisztikar őszinte sajnálatát a derék ezredorvos távozására felett, majd szívélyes szavakkal vett tőle búcsút, mire a tisztikar lelkes éljenzésben tört ki. Másnap délben az ezred derék parancsnoka rendezett búcsú-lakomát a tisztjétközös helyiségben a távozó orvos tiszteletére, kinek helyére Dr. Menkes Mór ezredorvos helyezettett át az ezredhez, ki valószínűleg 8-án érkezik ide, új állomáshelyére. — Az újonczok is bevonultak immár a tüzérezredhez, körülbelül 130—140-en, s mintegy 100 tartalékos vonult be a szokásos ősz fegyvergyakorlatokra az ország minden részéből.

Előleptetés. Szabó László helybeli, illetve Tornalyára áthelyezett telekkönyvi írnokot az igazságügyminiszter segédtelekkönyvvezetővé nevezte ki a nagyrőcei kir. telekkönyvi hivatalhoz.

Halálozások. Kandra János rimaszombati polgártársunkat súlyos csapás érte: felesége, kivel több mint negyedszázadon át élt boldog házasságban, folyó hó 2-án örök alomra szenderült. — Folyó hó 3-án halt el ugyan-ésk Rimaszombatan A laes Ferencz, nyugala. vasuti raktárnok, ki éveken át volt alkalmazásban a rimaszombati vasutállomáson, s mint előzékeny, buzgó, munkás tisztviselő egész közönségünk részéről méltó tiszteletben részesült; halálát özvegye szül. Szentpéteri Mária és nagy rokonság gyászolja. — Nyugodjanak esendesen békével!

Ajándékozásért köszönet. Lenkey István ur, ki a jánosi népkönyvtárt — mint azt szerencsénk volt máskor is jelezni — eddigelé pár száz forint értékű, tartalmi tekintetben is szép művekkel gazdagította, ujabban ismét szép jelét adta ismert áldozatkészségének, a meny nyíben az „Egyetemes Regénytár“ 18 kötetből álló IX-ik évfolyamát e napokban ajándékozta a nevezett könyvtárnak. — Fogadja a hazaszeretettől buzditott nemes férfiú ezen újabb értékes adományáért is az érdekelték halás köszönetét.

Önkéntes-jelöltek tanfolyama ezim alatt Kolozsvártott egy oly tanintézet áll fenn, mely alaposan előkészít 16—20 éves korban levő ifjúkat, a kik érettségét nem tettek s mégis mint egy éves önkéntesek akar- nak szolgálni, az egy éves önkéntességre jogosító vizsgálatra a tanfolyam 4—6 hónapig tart. — Fölvétel bár- mikor. Jelentkezhetnek olyanok is, kik csak egy-két osztályt végeztek. A folyó évben 31 ifjú nyert képesítést az egy éves önkéntességre az intézet után. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatóság.

Tűz Pehorellán. A mult hó 24-én reggeli 3 óra- kor nagy riadalomra ébredt fel Pohorella község lakos- sága. A falu felső végében egy csürből tűz ütött ki, mely csakhamar tovább terjedt. Négy csürt hamvas tott el a pusztító elem, tele gabonával és takarmánnyal. Ha a leégett csürök közelebb vannak a lakóházakhoz és nem sikerül a tüzet kellő időben lokalizálni, borzasztó szeren- esétlenségnek nézett volna elébe a fából épült népes köz- ség. A tűz okát nem lehet tudni.

Az építő igrarosok téli tanfolyama a budapesti állami ipariskolában (VIII-ik kerület Népszínház-utca 8.) ebben az iskolai évben is november 3-án nyílik meg. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 3-tól márczius végéig tart. Tanulókul felvétetnek a 15-ik életévet betöltött, írni, olvasni és számolni tudó kőmives-, kőfaragó- és ács-segédék, valamint a 15-ik életévet betöl- tött, írni, olvasni és számolni tudó kőmives-, kőfaragó- és ács-tanonezok és gyakornokok, a kik legalább egy évet töltöttek már a gyakorlatban. A beiratásnál előmutatandó irományok: 1. az illetékes közigazgatási hatóság által ki- állított erkölcsi bizonyítvány; 2. a végzettisk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok; 3. munkakönyv, vagy az ille- tékes elsőfoku iparhatóság által hitelesített munka-bizonyítvány. A beiratás október 20-án kezdődik. A beiratás alkalmával 2 frt beiratási díjat, 10 frt tandíjat s 2 frt szertári biztosítékot kell befizetni. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek.

A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama az állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8.) folyó évi október 15. napján nyílik meg s december hó végéig tart. Tanulókul felvétetnek a 18. életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik a gőzkazán- futók, valamint a locomobil és eszlelőgépekkezelők tanfolya- máat már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány s a munkakönyv vagy munkabizonyítvány szükséges. Vidé- kieik levélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 forint. A beiratás október hó 8-án kezdődik.

A „Zenélő Magyarország“ ezimű zeneműfolyóirat kétségen kívül a legelősebb zenemű vállalat. Figyelemmel kísértük eddig megjelent füzeteit, s igazán a legnagyobb elismerés hangján emlékezhetünk meg azokról, mert a saison legszebb, legkedveltebb, s a zenei termelés leg- sikerültebb újonságait finom ízléssel kiállított füzetekben hozza a derék vállalat. Előfizetési ára negyedévre — 6 füzetre, 60 oldal zenével — 1 frt. Oly bámulatos olesó, hogy nem szabadna egy zongoráról sem hiányozni E derék vállalat bézagot pótol zeneirodalmunkban, mert az eddig alig megfizethető drága hangjegyeket teljesen pó- tolja. Ajánljuk ezt a mostani októberi évfolyadra zene- kedvelőinknek. Előfizethetni a kiadóhivatalnál Budapesten, VI. Csengery-utca 62. sz. a.

Hivatalos közlemények.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

1136. szám. — A vezetésem alatt álló rimaszom- bati királyi törvényszéknél rendszeresített és törvényszerű illetményekkel javadalmazott aljegyzői állásra a nagy- méltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi szeptem- ber hó 19-én 2813/IME. számú magas rendelete alap- ján pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t.-cz. 7. §-a, illetve az 1891. évi 4192. IME. számú igazságügyminiszteri rendelet 19. §-ában előirt képesítési kellekeket, életkorukat, nyelvisme-

retüket, a kir. törvényszék területén alkalmazott bírákkal és bírósági hivatalnokokkal netáni rokonságukat és had- kötelezettségi viszonyaikat feltüntető okmányokkal felsze- relt kérvényeiket a bírói ügyviteli szabályok 7-ik §-ában előirt uton jelen hirdetménynek a hivatalos lapban har- madszori megjelenésétől számított két hét alatt hozzám annyival inkább nyújtás be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1894. szeptember 23-án.

Kubinyi Aladár, kir. trvszéki elnök.

Piaczi árak

Rimaszombatan, 1894. szeptember hó 29-én tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenként
Tiszta buza	5.50— 5.55	5.00— 5.10
Feles buza	4.10— 4.20	3.90— 4.00
Rózs	4.20— 4.25	4.10— 4.20
Árpa	6.00— 5.10	4.30— 5.50
Zab	5.80— 6.00	4.60— 4.80
Kukoricza	0.00— 0.00	6.00— 6.10
Bükköny	0.00— 0.00	0.00— 0.00
Krumpli	0.00— 0.00	2.00— 0.00
Köles	0.00— 0.00	8.50— 9.00

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LÖRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

HENNBERG 44. (es. kir. udvari szállító) se- lyemgyára ZÜRICHEN, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen sima, esikós, koezkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordultával küldetnek. Svájezba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Hirdetmény.

3634. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Karkusz József** várgedei lakos végrehajthatónak **Komlós Jánosné szül. Vég Erzsébet** végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehaj- tási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszécsi

kir. járásbírószág) területén lévő Kis-Gömöri községben fekvő a kis-gömöri 50. sztíjben foglalt Vég Erzsébet Komlós Jánosné nevén álló A. 1—36. s. sz. a. ingatlan- nokra az árverést 1000 frtban ezennel megálapított ki- kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingat- lanok a 1894. évi október hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor Kis-Gömöri községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 100 frtot készpénz- ben, vagy az 1881-ik LX-ik t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri ren- delet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe- lyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Rimaszombatan, 1894. évi június hó 21.

A rimaszombati kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság. **Vozáry**, kir. tvszéki bíró.

Bérbeadó bolthelyiség! 1895. május 1-től Kossuth-utca 1. sz. alatt, a megyeháza mellett (Tibély S.-féle helyiség) bérbe adatik.

A feltételek megtudhatók **KERN ADOLF** takarékpénztári könyvvivőnél.

Pályázati hirdemény.

3358. sz. — Gömörmegye, rimaszombati járásba be- kebelezett Nagy-Szuha, Pongyelok, Susány, Szelez és Válykó kis községekből ujonnan alakított s — **Nagy- Szuha székhellyel** rendszeresített körjegyzői csoportban a **körjegyzői állás** ujonnan való szervezés folytán üresedésben jöven. — annak választás utján leendő betöltésére az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. §-a alapján pá- lyázatot nyitok.

Felhívom ennek folytán a pályázni óhajtókat, mi- szerint az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-nak megfelelőleg felsze- relt kérvényeiket, eddigi működésüket feltüntető bizonyít- ványaik kíséretében 1894. évi október hó 13-ig bezárólag hozzám benyujtsák, mert a később érkezendő pályázatok figyelembe nem veszem.

Választás helyéül és idejéül **Nagy-Szuha** köz- ség házá és **1894. évi október hó 15-ét, d. e. 10 óráját tűzöm ki.**

Ezen jegyzői állással következő javadalmazások van- nak összekötvé:

1. Készpénz fizetés 500 frt.
 2. Megállapított természetbeni lakás
- ezimén 100 frt.
3. Iroda s uti átalány 50 frt.
 4. Magán-munkálatok után a szabályrendeletileg megállapított munka-díjj.

Kelt Nyustján, 1894. évi szeptember 28-án.

KUBINYI, főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

3357. sz. — Gömörmegye, rimaszombati járásba be- kebelezett Osgyán, Fazekas-Zsaluzsány, és Magyar-Hegy- kis községekből ujonnan alakított s — **Osgyán székhellyel** rendszeresített körjegyzői csoportban a **kör- jegyzői állás** ujonnan való szervezés folytán ürese- désben jöven. — annak választás utján leendő betöltésére az 1886-ik évi XXII. t. cz. 82-ik §-a alapján pályázatot nyitok.

Felhívom ennek folytán a pályázni óhajtókat, misze- rint az 1883. évi I. t. cz. 6. §-nak megfelelőleg felszerelt kérvényeiket, eddigi működésüket feltüntető bizonyítvá- nyaik kíséretében 1894. évi október hó 13-ig bezárólag hozzám benyujtsák, mert a később beérkezendő pályáza- tokat figyelembe nem veszem.

Választás helyéül és idejéül **Osgyán** község há- zát és **1894. évi október hó 15-ét, d. e. 8 óráját tűzöm ki.**

Ezen jegyzői állással következő javadalmazások van- nak összekötvé:

1. Készpénz fizetés 500 frt.
 2. Megállapított természetbeni lakás
- ezimén 100 frt.
3. Iroda s uti átalány 50 frt.
 4. Magán-munkálatok után a szabályrendeletileg megállapított munka-díj.

Kelt Nyustján, 1894. évi szeptember 28-án.

KUBINYI, főszolgabíró.

Hirdetmény.

1000 résztvevőből egyenkint 100 frt befizetendő összeggel

közös tőzsei spekulációk keresztülvitelére egy társaság állittatik össze.

Ily módon egy 100,000 forintnyi tőke hozatik össze,

melylyel a jelenlegi kedvező tőzsei helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsei áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jóálláson kívül még 5%-kal kamatozik.

Alulírott bankház által keresztülvitt operációkról a résztvevők, közvetlenül a kivitel után egy- idejűleg fognak értesítetni, az elért nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizetetik.

Belépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához Budapest

Kishid-utca 8. (alapított 1865-ben)

intézendők, melyhez 10 frt melléklendő, mely után az eredeti okmány 90 frt utánvétellel küldetik el.

Kik ezen consortiumba, a részesedés esékely volta miatt, nem akarnak belépni, saját nagyobb spekulációinak keresztülvitelére fentnevezett bankháznál, külön számlát nyitathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a consortium szakszerűen keresztülvitt operációiból, saját javukra fordítható tájékozást merithetnek.

Hölgyek figyelmébe.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy nálam növendék-leánykák megtanulhatnak — a budapesti legújabb módszer szerint — **ruhát szabni** és **varrni**; és pedig:

a szabászatot 6 frtért
a varrást havi 2 frtért

Vidéki leánykákat azonfelül még mérsékelt árért teljes ellátásra is elvállalok.

Ezen kívül felvállalok mindenféle női ruhavarrását a legegyszerűbbtől a legdíszesebb és divatosabb kiállításban pontosan elkészítve, jutányos áron.

Tisztelettel

özv. Seszták Andrásné.

Lakásom: Ujváros-utca 8. sz. — November 1-től Losonczy-utca 17. sz.

Árverési hirdetmény.

A kiskoru **Bónis Irma** és **Elemér** Gömör-megye Csoltó községében fekvő s a csoltói 2. sz. tjkben felvett tagosított birtoka, a mely a földadó cataster szerint áll: 91 hold 1375 □ öl szántóföld, 44 hold 965 □ öl rét, 3 hold 421 □ öl helysőség, 303 hold 316 □ öl erdő és legelőből (= **442 hold 1477 □ öl**, holdját 1600 □ ölével számítva) Gömör-Kishontmegye árvaszékének 8229/1894. sz. a. kelt végzésében nyert utasításhoz képest, nyilvános árverésen és a Kubinyi Géza országos képviselő ur által felajánlott 40000 frt vételár, mint kikiáltási ár alapul vétele mellett, eladatni rendeltetvén, e nyilvános árverés határidejéül **1894. év október hó 25. napjának d. e. 10 óráját, helyéül pedig Csoltó község házát** ezennel kitiizöm és a venni szándékozókát tisztelettel meghívom.

Az árverés főbb feltételei:

1. Kikiáltási ár 40000 frt, a melyen alól a birtok eladatni nem fog.

2. Árverelő tartozik az árverés megkezdése előtt és az én kezemhez a kikiáltási ár 10% -át tehát 4000 frtot vagy készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban és bánatpénz képen letenni. A legtöbbet ígérő bánatpénze vissza fog tartatni és a vételár utolsó részletébe beszámíthatatni, a többi árverelő bánatpénze pedig az árverés után azonnal vissza fog adatni.

3. A szántóföld és rét birtok több csoltói földész-nél évi 1500 frt bérösszegért 1899. december 31-ig, az erdőnek juhok általi legeltetési joga pedig évi 200 frt bérösszegért Hegyessy Sándor urnál 1896. december 31-ig haszonbérben lévén, e haszonbéri ügyleteket vevő a bér-lökkel önmaga tartozik rendezni

4. A csoltói róm. kath. plébános és tanító részére évenként 7 1/2 vessző = 15 mérer tűzifa lévén kiszolgál-tatandó, ennek ellenértéke fejében — miután az erdőben jelenleg fa nem vágható — és 1896. december 31-ig ér-vényes terjedelemmel az ugynevezett kastély-kert és pince használata adatatt át a jelenlegi plébános urnak, vevő e szerződést respectálni és a fa kiadási szolgalmat a jövőre is átállalni köteles.

5. A birtokon lévő terhek a vételárból fognak kifi-zettetni és a birtok ily módon fog tehermentesítettni.

6. Vevő köteles a leütött vételár egy harmadát, — még pedig kamat nélkül — a folyó év végeig, második harmadát 5% -os kamattal 1895. június végéig, az utolsó harmadot ugyancsak 5% -os kamattal 1896. év június vé-géig kifizetni, megjegyeztetvén, hogy a vételár hátrálék kamatai félévenként előre kifizetendők.

7. Vevő a használatba a jövő 1895. év január 1-én lép, a mikor a birtok hasznai és terhei őt illetik.

8. Míg a vételár 2/3-ada kifizetve ninesen, a birtok vevőre át nem iratik, az utolsó 1/3-ad vételár hátrálék pe-dig 5% -os kamataival a telekkönyvi átíratás alkalmával és első helyen biztosítatik telekkönyvileg a kiskornak javára.

9. A szerződés és telekkönyvi átírásból felmerült összes bélyegköltések és egyéb kiadások, ugyszintén a fizetési nyugta és törlési engedély bélyegei, valamint a vételi százalék is vevőt terheli.

Kelt Rimaszombatan, 1894. szeptember 25.

Marton János, h. tiszti ügyész.

MAGYARORSZÁG.

Teljesen független politikai napilap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képvis.

REGGEL az ország legtávolabbi eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A **Magyarország** politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításait az **összes lapokat megelőzi.**

A **Magyarországból** a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi öt-zes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.

A **Magyarország** eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorisággal küzd az ország függetlenségeért és önállóságaért és szembe száll minden **korruptióval** és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A **Magyarország** független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nines, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A **Magyarország** ezen törekvéseiben a közön-ség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma **folyto-nosan fejlődve és megerősödvé** áll jövőben is a **közönség szolgálatára.**

A „Magyarország” előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr. Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.
Félévre . . . 7 frt — kr. Egy hónapra . . . 1 frt 20 kr.

Szerkesztőség: VIII. ker. **Fhg Sándor-utca 2. sz.**

Kiadóhivatal: IV. kerület, **Rostély-utca 2. szám.**

Cserző-kéreg eladási hirdetmény.

A csetneki közbirtokosság tulajdonához tartozó, az 1895 év folyamán vágatás alá kerülő mintegy 40 kataszteri hold területű tölgy sarj-erdőben eszközöndő kéreg-hántás, folyó évi október hó 25-én délelőtti 10 órakor Csetneken a község házá-nál tartandó nyilvános versenytárgyalás alkalmával a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Bánatpénzül 800 forint állapított meg.

Írásbeli zárt ajánlatok — a bánatpénzzel ellátva — a szóbeli árverés megkez-dése előtt benyújthatók.

Az árverési egyéb feltételek alólirotnál betekinhetők.

Csetnek, 1894. szeptember hó 23.

KIRINY AURÉL,
igazgató.

2—2

Köszénárulás.

Alólirott tisztelettel hozza a nagyérdemű közönség tudomására, hogy **Deák Ferencz-utczai** kereskedésében az

I-ső rendű magyar darabos köszénnek az ára métermázsánként . . . 65 kr.

Nagyobb mennyiség (fél waggon) rendelésénél mmázsánként . . . 60 kr.

Ugyanitt **tüzi-fát** (felvagdálva) kisebb mennyiségben is kaphatni.

Rimaszombat, 1894. október 1.

HOSELITZ SALAMON.

LÖFKOVICS LIPÓT

áruháza

RIMASZOMBAT.

Ajánlja meglepő nagy raktárát

őszi és téli czikkeiben.

Különösen

nagy választék

női-, leány- és gyermek-

felöltőkben.

Meglepő olcsó árak mindennemű czipőkben, kalapokban és fehéreneműekben.

Felhívás előfizetésre!

a „PESTI NAPLÓ”

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra.

„A „Pesti Napló” a legértelmesebb és legszebben kiállított napilap s emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a reggeli és esti lappal együtt — egyszerre küldve — évenként 14 forintért fizethetni elő.

A **Pesti Napló** regénytárczaja a legvonzóbb az egész világon, a szerkesztőség magához váltotta őt esztendőre

ALPHONSE DAUDET és **GEORGES OHNET** valamennyi megírandó regényeinek kizárólagos for-dítási jogát. Így novemberben kezd meg a közlé-sét **Georges Ohnet** legújabb regényének, mely-nek ezime:

REGI HARAG.

Októberben közli **André Theurier** legújabb regényét, melyen a nagy francia elbeszélő most dolgozik, és mely a **nizzai kozmopolita társaság-gal** foglalkozik. Január folyamán közli **Alphonse Daudet**-nak épp most készülő regényét, melynek tárgyát a világhírű költő a **saját ifjúságából** merítette. A **Pesti Napló** tárczarovatának rendes dol-gozótársai lettek:

Camille Flammarion,
François Coppée,
Jules Lemaitre,
Francisque Sarcey,
Armand Sylvestre,

Anatole France,
Emile Zola,
Catulle Mendés,
Marcel Prévost,
Paul Bourget

urakat, a francia irodalom nagynevű jeleseit s ezen-felül a jövőre is felkeresik a **Pesti Napló** tárcza-rovatát kitünő dolgozataikkal a magyar irodalom legkiválóbb elbeszélői.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

oly fényes meglepetés lesz, a minőt a világ semmi-féle lapja sem nyújt olvasóinak. Csak annyit jel-zünk előre, hogy az irodalmi és művészeti remekek egész kincses háza fog karácsonyra a **Pesti Napló** előfizetőinek asztalára kerülni.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön a házhöz vagy postai. küldve Budapesten vagy vidéken:

Egész évre 18 frt — kr.
Fél évre 9 frt — kr.
Negyed évre 4 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 60 kr.

A „Pesti Napló” kiadóhivatala.

Budapest, Ferencziek-tere, Bazárépület.